

Ognjeno pleme

(Excerpt in Serbian)

Translated by: Vera Majstorović Hristić

Contact of the translator: veramajstorovicc@gmail.com

1

Pljusak nije prestajao, ledeno hladna kiša je kapala po muškarcima koji su ležali skriveni u šipražju. Njihova topla tela su se parila, a njihove grube, snažne šake stiskale su oružje, dok su poluotvorenih očiju lakomo zurili u kolonu u daljini. Trgovci ćilibarom kretali su se ka istoku, idući sa obala Baltika, zadovoljni ostvarenim prihodom i do vrha natovarenim kolima.

Nekoliko stotina metara, pred karavanom na vrancu je jahao naoružani ratnik, u verižnoj košulji, skovanoj u franačkim državama, pažljivo posmatrajući sam rub obližnje šume. Kroz pramenove njegove kose žitnosvetle boje u mlazovima su rominjale kapi kiše, mlageći mu pogled. Oklevao je. Podigao je ruku i prva kola u koloni su se sporo zaustavila.

Pogledom je preskočio tri zaprege, zaustavivši se na petoj.

Pored vozača je sedela Asterid.

I ona je zurila u šumu pred sobom, a ratnik je u njenim crnim očima pronalazio potvrdu za mračne slutnje koje su ga obuzele. Princeza Tavriskov roda pod srcem je nosila njegovo dete, a trenutak porođaja se približavao. Jedina želja joj je bila da karavan stigne do naselja istočnog naroda, iz kog je poticao njen muškarac, tokom ovog meseca. Nosila je vuneni ogrtač ispod kog su virili dugi, crni pramenovi kose, koji su, poput tamnog vodopada, padali sve do njenih zaobljenih bokova. Želela je probiti pogledom zeleni zid koji se prostirao ispred nje, dok je u desnoj ruci hrabro stiskala nož ukrašen zelenim kamenjem. To je bio poklon koji joj je darovao otac dok je ležao na samrtničkoj postelji.

Sloven je duboko udahnuo vazduh, izvukao mač, pa se nadihao.

Slutio je da su razbojnici na samo nekoliko hitrih koraka udaljeni od njih i da će morati da brani trgovce i svoju ženu. Tokom ovog putovanja uspeo mu je čak tri puta da se odbrani od pripadnika baltičkih naroda. Na ruku mu je išlo to što su oni svaki put bili samo gladni, dok su inače potpuno neorganizovana grupa razbojnika, njihovo oružje je loše, a hrabrost im mine čim osete divlju snagu neustrašivog kopljanika. Povlače se na prvi trag krvi, a u bekstvo se daju čim ugledaju oštricu mača.

Nagli krik je prekinuo jednoličnu melodiju kišnih kapljica, napadači su podigli svoje oružje, te navalili na karavan.

Branilac je poslednji put duboko udahnuo vazduh u svoj široki grudni koš i petama je munuo ždrepeca koji je bolno zanjštao i užurbano krenuo napred. Pet napadača se bez reči postavilo na ciljna mesta, šesti je podigao koplje kako bi se branio od konjanika.

Ratnik je u deliću sekunde, pre nego što bi se oštrica zarila vrančev grudni koš, mačem odbio koplje i konj je zbacio napadača sa sebe. Konjanik se nije ni za trenutak zaustavio, podignutog mača je galopirao prema kočijama, ispred kojih su ležala tri ubijena vozača.

„Asterid!“

Princeza je vešto skočila sa kočije, provukla se između točkova, prešavši na drugu stranu, svom snagom je zabola bodež u desnu butinu napadača, posekavši ga duboko. Rmpalija je vrisnuo, pokazujući svoje loše zube, zamahnuo je buzdovanom te bacio princezu na zemlju. Skočio je na nju ne bi li dovršio započeto, kada ga je potpuno neočekivano napustila snaga, te, u naletu besa, nije ni primetio kako mu u pulsirajućim mlazovima iz ranjenog tela cure poslednji trenuci života. Pogled mu se zamutio, a tama se kroz kišu uvukla u njega.

Konjanik je sišao sa konja, kleknuo pored svoje saputnice, koja je sa okrvavljenim ramenom ležala u blatu. Odlučno je prerezao tkaninu na rukavu i brzo pogledao ranu. Bila je duboka, dosezala je sve do kostiju.

„Ognjene...“ slabašno je jauknula.

Bila joj je potrebna pomoć.

Skočio je na noge i suočio se sa najbližim napadačem, koji ga je, zamahujući mačem, napao, besno ga gledajući.

Bitka za karavan je bila izgubljena. Dva smrtno povređena napadača nisu mogla promeniti očiglednu prednost u korist jedinog branitelja. Ostala trojica napadača su napala trgovce i krenuli prema paru koji se borio s mačem.

Svetlokosi je munjevitom brzinom obema rukama zamahnuo mačem, udarci su bili tako brzi da su ih oči jedva mogle pratiti. Napadač je odskočio unazad pridruživši se saborcima koji su se pažljivo rasporedili oko vojnika, čekajući da se umori. Čim su se napadači zaustavili, zaustavilo se i mahanje smrtonosnim oružjem.

Ognjen je prodorno zazviždao, konj se zvižduku odazvao, potrčavši.

Zemlja se tresla dok je jurio između neprijatelja. Potom se zaustavio pred svojim gospodarom.

Gospodar se spustio na desno koleno obgrlivši Asterid oko struka, levom rukom. Podigao ju je lagano kao da je pero, smestivši je na konja, dok je desnom rukom držao oštricu mača uperenu u napadače.

Niko nije ni zucnuo, neprijatelji su zadihano hvatali zrak, čekajući sledeći potez protivnika.

Napadači su već ostvarili svoj cilj, plen ih je čekao da ga razgrabe svojim pohotnim rukama, i zbog toga nisu želeli da izazivaju dalje muškarca ledenog pogleda i strašne desnice ruke, rizikujući da im proreže trbuhe. Niko se nije pomakao kada je taj stranac povikao na nekom čudnom, njima nerazumljivom jeziku, a vranac koraknuo unazad, a zatim se još malo lagano povlačio unazad izašavši iz kruga uperenih mačeva.

Na trenutak se uspostavila krhka ravnoteža između napadača i branioca.

Nijedna reč nije izgovorena, nemi dogovor je postignut. To je značilo da će ostaviti jedni druge na miru.

Ipak, Ognjen nije skidao pogled sa razbojnika dok se dovoljno udaljio da bi mogao spustiti mač i pridružiti se Asterid.

Zatim je odjahao, bez osvrtnja.

Ognjenov vranac je uporno galopirao divljim tempom i srušio bi se skroz iscrpljen na zemlju prepuknutog srca da gospodar nije usporio kada je Asterid zajaukala. Vrtoglavica ju je prošla od tolikog bola, a rana je, zbog divljeg galopiranja, sve više krvavila.

„Ognjene!“ slabašno ga je dozvala.

Stiskom kolenima, zaustavio je konja, zagledavši se u dolinu ispred sebe.

Prizor ga ni približno nije podsećao na domovinu, gde je nebo bilo tik iznad iznad širokih ravnica, punih plodne crnice, idealne za uzgoj prosa i žitarica. S obe strane doline su se spuštale sive, neprohodne stene, a šumska stabla četinara su činila neprohodna prostranstva, u kojima su živeli medvedi i vukovi.

Osetio je dim i kratko cokuo jezikom.

Konj je poslušno prihvatio zapovest i pažljivo je nastavio da galopira po utabanoj stazi.

Naselje brvnara bio je sakriven bočnoj dolini, a da bi im prišao bliže, morao je preći bistri potok, u kom su promicale pastrmke.

Meštani su pratili svaki njegov pokret, nekoliko muškaraca se izašlo iz kuća, držeći oružje, pretećim pogledom zureći u njega.

"Dolazim u miru!" viknuo je već iz daljine.

Stanovnici nisu razumeli njegov jezik, pa je pokušao s latinskim, jezikom s kojim se prijateljski za vreme života na zapadu.

"Et pace!"

Bez uspeha.

Podigao je ruku, pokazavši prazan dlan.

Polako je jahao, ali se zaustavio kada je primetio nesigurno oklevanje seljaka dok su se hvatali za drške koplja i noževa. Spustio se na zemlju, skinuo pojas s mačem i položio ga na tvrdo tlo, podigavši Asterid u naručje.

Nagnuo ju je prema muškarcima kako bi videli ranu na njenom ramenu i krv koja je tekla niz ruku. Odgovorili su mu rečima u kojima nije osetio pretnju, pa je s ranjenom princezom odlučno kročio među njih. Pustili su ga unutra; bez mača i s ranjenom ženom u rukama nije predstavljao nikakvu opasnost, iako im je bola oči njegova košulja sačinjena od teških lanaca.

Potražio je najveću građevinu u naselju. Želeo je što pre skloniti Asterid sa kiše u neku toplu prostoriju.

Osećao je poglede iza leđa i neodlučno, pre radoznalo, koračanje iza sebe.

Ugledao žene i decu koja su se skrivala iza njih.

Ulaz u drvenu kuću bio je nizak, postavljen usred zida, drugačije nego u domovini gde se u zemunicu ulazilo s bočne strane.

Ugurio se unutra, a dim, koji se obično dizao iz ognjišta prema vrhu krova i kroz otvor, ka spolja, oklevajuće se širio prostorom, što ga je nateralo da se zakašlje.

Pogledom je tražio prikladno mesto za ležanje, te je položio Asterid.

„Molim te...“

Nekoliko trenutaka meštani su posmatrali otvorenih usta, čas njega, čas nju, a onda je jedna od njih hrabro prišla Asterid pogledavši joj ranu. Okrenula se i prostor je ispunio nerazumljivi niz brzo izgovoreni reči. Prišle su i druge žene, gurnuvši ga lagano u stranu. Potom su dolazile i odlazile nove i nove seljanke, a naposletku i prilično samouverena, seda isceliteljka. Okrenula se ka Ognjenu, lagano ga je dotakla, te stisnula za podlakticu.

Brzo je proverila ranu na ramenu i posvetila se trudnici.

Ognjenu potpuno nerazumljiv govor bio je očigledno poznat Asterid.

„Isceliteljka kaže da ću se poroditi“, zaječala je Asterid od bolova.

„Asterid...“

Stisnuo joj je ruku kako bi je ohrabrio.

Potom je išlo brzo.

Žene su počele trčati oko Asterid, sklonivši ostale posetioce na stranu.

Na sreću, kiša je prestala, svež vazduh je prostrujao dolinom, a vatra je živahno skakutala na ognjištu, konačno izbacujući teški dim iz prostorije.

Isceliteljka se, upotrebljavajući sve svoje iskustvo, borila za život princeze, ali su princezina iscrpljenost, gubitak krvi i teška rana bili sve jači.

Negde izjutra, Asterid je sakupila poslednje atome snage da donese na svet zdravu devojčicu pre nego što je život napustio njeno telo.

4

Grupa od desetak muškaraca susednog plemena se okupila oko provalije, a među nije bilo nijednog meštanina. Deca nisu znala ni razumela načine na koje mudri odlučuju. Samo jednom ili dva puta ih je Rada odvela do utvrđenja, gde su plemenski mudraci odlučivali o nekim važnim pitanjima. Njihovo bratstvo je ležalo najzapadnije od svih i bilo je najmanje povezano s ostalim slovenskim bratstvima. Bez obzira na tu udaljenost, iz različitih slučajnih susreta, shvatili su da je njihov otac zaslužan za razdore u plemenu. Podržavali su ga mladi, snažni momci spremni za ratovanje, ali su stariji njime bili duboko razočarani.

Deci je zastao dah kad su na rubu provalije ugledali obe devojčice svezanih ruku i nogu, ali i besne, ljute muškarce spremne da ih gurnu u smrt.

„Plasljivci! Ne možete me ovako ubiti! Izvući ću se iz ove provalije i plašiću vas u snovima.“

„Začepi joj gubicu!“

Muškarci su se sramili ove podle radnje, iako je naredba bila jasna i nije im preostalo ništa drugo nego da je izvrše. Dečji krici su izazivali teskobu u njihovim grudima, zbog toga su želeli da okončaju taj krvavi zadatak što pre je moguće i potom pobegnu odatle što dalje.

„Hej!“ viknu Plamen. „Pustite ih!“

Muškarci su zastali kao pogođeni gromom. Bili su uvereni da će brzo i bez svedoka obaviti svoj posao. Sada su u njih zurila dvojica od trojice klinaca, koje su najmanje želeli da vide sada.

Iznenada se čuo oštar zvižduk koji je putovao kroz vazduh i kameni metak Vukove pračke pogodio je slepoočnicu muškaraca koji je stajao najbliže vezanoj Ajdi. Ispustio je vazduh, naglo kao da to umesto njega čini kovački meh, onesvestio se i pao u provaliju. Njegovo telo je glasno udaralo u stene, sve dok taj zvuk nije utihnuo. Posle samo nekoliko sekundi, poleteo je sledeći metak, slomivši rebro na desnoj strani grudnog koša drugom muškarcu koji je stajao blizu Ajde.

Preostalima nije bila potrebna više nikakva naredba. Podignutog oružja kretali su se prema Vuku i Plamenu. Momci nisu čekali na potez protivnika. Potrčali su kako bi spasili svoje živote.

Muškarci su bili brzi i u nekoliko trenutaka smanjili su razdaljinu između njih. Dah besnih progonitelja dao je deci novu snagu, te su uspela da zadrže prednost od nekoliko aršina. Sada je samo jedno bilo važno. Odlučnost. Njihova, da trče kao vetar, i odlučnost progonitelja da istraju dok deca ne izgube snagu. Znali su da su jači. Deca im nisu mogla parirati.

Nasilnici nisu uspeli da primete da je među decom i treća osoba. Vlad se, u trenutku kada je Vuk pračkom ispalio prvi kamen, sakrio u gusto grmlje, kamuflirajući se među trnjem, i ne pomerajući se ni makac. Zvuk koraka ga je isprva prestrašio, očekivao je da će uskoro osetiti snažnu šaku na svom vratu, te da će se bespomoćno koprcati u vazduhu. No, ništa se nije dogodilo, buka je utihnula. Izašao je na otvoreno i potrčao prema provaliji.

„Ajda! Mila!“

Sestre mu se nisu nadale.

„Vlade, preseći konopac!“

„Čime?“

„Za pojasom je!“

Vlad se pomerio, napipao šta ima pod tkaninom, te je pronašao nožić sa sečivom. Izvukao ga je i brzo je počeo da reže kanap.

Sa mesta na koje su otišli progonitelji njegove braće čula se lomnjava. Muškarci su se ljutito vraćali, bez plena. Dok su se praznih ruku vraćali do provalije, ugledali su prizor koji im je sledio krv u žilama. Treći dečak je pokušavao da spase sestre. Pojurili su prema njima.

Vlad je ubedio sebe da se ne sme bojati, strah je skliznuo pored njega kao pastrmka između prstiju, smireno je sestrama skinuo kanap s ruku, a zatim i sa nogu, prvo starije sestre, zatim i Mile, oslobodivši ih.

„Trčite!“ viknula je Ajda.

Tog dana deca su bežala pred neprijateljem drugi put, ovaj put je Mila bila sa još uvek vezanim rukama. Drugi progon bio je prilično kratak. Umorni progonitelji su se, iscrpljeni od jurenja Vlada i Plamena, predali. Deca su konačno nestala u gustoj šumi.

Odluka o daljnjem putu bila je teška. Rada je želela da obiđe sestru Sobenu na jezeru Dnjepar, ali možda neće biti moguće doći tamo pre zime. Ona je dolazila s juga krajem berbe, najkasnije usred opadanja lišća, a tada je bilo potrebno imati siguran zaklon. U bratstvu njene sestre bi mnogo lakše preživeli. Imali bi krov nad glavom. Hrana ne bi bila goruće pitanje, toplota, takođe. Tamo je bilo dovoljno drva, duboke šume se protezale gotovo do Dnjepra.

Ostati na otvorenom bilo je opasno. Prvo bi morali iskopati zemunicu. Kapanje u zemlju bi i išlo, ali spoljne zidove bi morali izgraditi od stabala, koje bi trebalo da traže svuda naokolo. Nisu imali sekire sa sobom, dečji mačevi svakako nisu dorasli debljim stablima. Stabla bi morali

da vuku uz pomoć konja. Ukoliko bi se konju, tokom tog napornog rada, nešto dogodilo, ne bi mogli dovršiti zemunicu, te bi ostali prepušteni zimi, i to bez ikakve milosti. Nisu imali ni kožu koju bi nategnuli na bočne zidove, koji bi nikli iz zemlje. Trska možda ne bi bila dovoljno dobar materijal koji bi održao toplotu zemunice tokom zime. Nisu imali zimsku odeću niti opremu, lonce, kotlove, ništa. Bila im je dostupna samo manja posuda za kuvanje prosa.

Rada se bojala dugog, nesigurnog putovanja na kom bi svakog trena svaki mogli naići vojnici, pljačkaši ili divlje zveri. Iskustvo s Ejmarovom vojskom bilo je velika opomena. Takvoj sili nije bilo moguće stati na put.

Odluku je trebalo doneti što pre.

Sa zapada se kao ogromna crna masa nadvijao gusti sloj oblaka, pun kiše. Kiša koja se približavala najavljuje je dugotrajnu promenu vremena. Rada je pogledala dečake u manjkavoj odeći, sasvim neadekvatnoj za nadolazeće kišno razdoblje. Za nekoliko sati biće mokri do kože.

Mila je u međuvremenu sakupljala brusnice. Brzim prstima brala je cele grozdove krv crvenog voća, ubacujući ih u otvorenu torbu. Njene misli su lagano poskakivale, od obećane večere i konja kom je nameravala počešljati grivu, ukloniti krpelje i izribati dlaku, do trenutka kada će se ušuškati uz Radu koja će joj šaptom pričati priče o baba Jagi i kućicama na kokošnjim nogama koje se okreću za suncem. Mila je bila pjunuta mama i Radino srce je pred tim ljupkim bićem izgubilo bitku s zahtevom da jednako voli sve svoje unuke. Ajda je bila kći tuđe princeze, dečaci su bili grubi i neprestano su ispitivali granice njenog strpljenja, te je bilo sasvim jasno da je Mila kraljica njenog srca.